

“УНИВЕРСИТЕТСКА МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО
ЛЕЧЕНИЕ-БУРГАС” АД
гр.Бургас, п.к. 8000, бул.”Стефан Стамболов”№73, e-mail: dirmbal@abv.bg
тел.: *7070 факс: +359(56)810 592

А Н А Л И З

на степента на усвояване на теоретичните знания и
практически умения и анализ на информацията
предоставена от персонала за работата на
специализанти по време на обучението за придобиване
на специалност

2023 г.

Настоящият анализ е изготвен въз основа на събраната информация в периода от 9 октомври 2023 г. до 30 ноември 2023 г.

Цели на анализа:

1. Да се установи удовлетвореността на специализантите от качеството на обучението.
2. Осигуряване на информация насочена към ръководството на УМБАЛ-Бургас АД за резултатите от извършеното изследване на базата, на която да се усъвършенстват съществуващите и да се въведат нови управленски практики, имащи отношение към условията и реда за привличане на повече лекари-специализанти.

Така изложените цели са в пряка зависимост от Наредба № 1 на МЗ.

Обект на изследването

Обект на изследването са лекари-специализанти от различни специалности.

Предмет на изследването

Удовлетвореността на лекарите, зачислили специализация в сферата на здравеопазването.

Методология на изследването

Изследването се извърши на база два вида анкетни карти:

1. Анкета за специализанти.
2. Анкета за персонала на структурата обучаваща специализанти, включващ лекари, медицински сестри и други.

Изследвани параметри

В анкетата за специализанти:

- оценка на възможностите за специализация в базата за практическо обучение;
- оценка на изпълнението на учебната програма;
- оценяване на теоретичното обучение;
- оценка на практическото обучение;
- оценка на дейността на ръководителя на специализацията;
- предложения – заключителен въпрос с отворен формат, който дава възможност за даване на предложения и препоръки, свързани с процеса на специализация.

В анкетата сред персонала на структурата, обучаваща специализанти:

- комуникативни умения на специализанта при работа с персонала на отделението;
- комуникативни умения на специализанта при работа с пациенти;
- способност за работа в екип.

Участниците в анкетата са отговорили на всички въпроси, като всеки въпрос е само с един отговор.

Анкетата беше изпратена в електронен вид до всички специализанти. Общият брой на специализантите е **50**.

5 специализанти са в отпуск по майчинство.

В анкетното проучване взеха участие **30** специализанти, обучавани в **4** клиники и **15** отделения в „УМБАЛ Бургас“ АД, както следва:

Клиника/Отделение	Обучавана специалност	Брой специализанти	Участвали в анкетното проучване
Клиника по ортопедия и травматология	Ортопедия и травматология	2	2
Клиника по съдова хирургия	Съдова хирургия	1	1
Клиника по УНГ болести	Ушно-носно-гърлени болести	1	1
Клиника по урология	Урология	1	1
Второ отделение по педиатрия	Педиатрия	3	3
Родилно отделение	Акушерство и гинекология	1	1
Отделение по анестезиология и интензивно лечение	Анестезиология и интензивно лечение	2 (от тях 1 в майчинство)	1
Отделение по гастроентерология	Гастроентерология	1	1
Отделение по ендокринология и болести на обмяната	Ендокринология и болести на обмяната	2 (от тях 1 в майчинство)	1

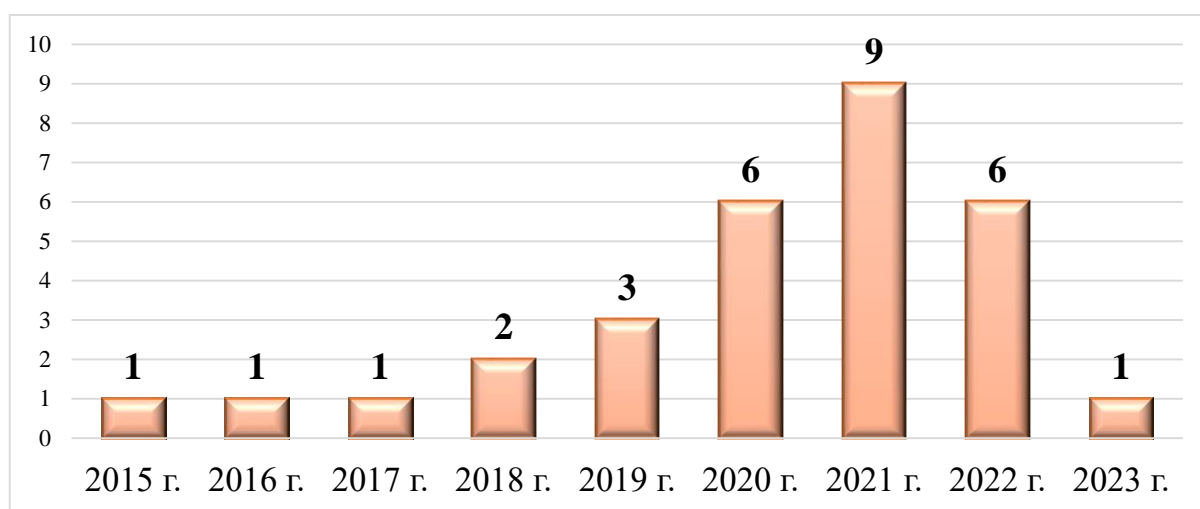
Отделение по кардиология	Кардиология	3	3
Отделение по кожни и венерически болести	Кожни и венерически болести	2 (от тях 1 в майчинство)	
Отделение по неонатология	Неонатология	2	0
Отделение по нервни болести	Нервни болести	1	1
Отделение по нефрология	Нефрология	2	2
Отделение по хемодиализа	Нефрология ОХД	1 (от тях 1 в майчинство)	
Отделение по образна диагностика	Образна диагностика	2	2
Отделение по съдебна медицина и деонтология	Съдебна медицина и деонтология	1	1
Отделение по транфузионна хематология	Транфузионна хематология	1	1
Отделение по физикална и рехабилитационна медицина	Физикална и рехабилитационна медицина	2	1
Първо отделение по хирургия	Хирургия	2	1
Второ отделение по хирургия	Хирургия	1 (от тях 1 в майчинство)	
Първо отделение по педиатрия	Педиатрия	4	4
Мултипрофилно спешно отделение	Спешна медицина	2	2
	Общо:	40 (от тях 5 в майчинство)	30

I. Анализ на резултатите от анкетното проучване сред специализантите в "УМБАЛ - Бургас" АД

1. Година на зачисляване на специализанта

Анкетираните специализанти са зачислени в периода 2015 г. – 2023 г.

Разпределението на специализантите по година на зачисляване е представено на Фиг. 1. Най-голям брой зачислени специализанти е имало през 2021 г.

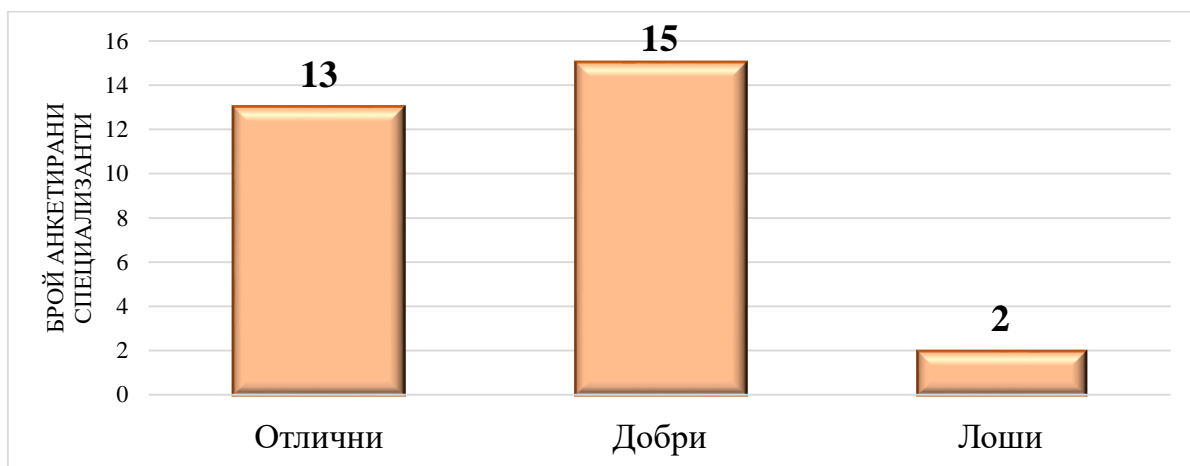
Фиг. 1. Брой зачислени специализанти по години

2. Оценка на възможностите за специализация в базата за практическо обучение

Оценката, дадена от лекарите-специализанти за възможностите за специализация на базата за практическо обучение като обучаваща институция е много важна. Получената информация показва пресечната точка между желанията на специализантите да се обучават за придобиването на определени специалности и възможността обучаващата институция да осигури лекари със специалност и над 5 години трудов стаж по специалността, които могат да бъдат ръководители на специализанти.

От съществено значение за постигане на по-качествено здравеопазване и обучение на специализантите е и осигуреността на ЛЗ с модерна апаратура.

13 специализанти (**43,3%**) са оценили възможностите за специализация в УМБАЛ Бургас като „Отлични“, **15** специализанти (**50%**) са ги оценили като „Добри“, а **2** (**6,7%**) – „Лоши“ (Фиг. 2):

Фиг. 2. Оценка на възможностите за специализация в базата

3. Оценка на програмата на обучение и информационните ресурси по специалността

Специализантите са анкетирани относно целите и съдържанието на обучението по специалността по 4 степенна скала с възможни отговори: „Да“, „По-скоро да“, „По-скоро не“, „Не“.

3.1. Учебна програма по специалността

27 от анкетираните специализанти (**90%**) са отговорили, че са запознати с учебната програма по специалността. **3** специализанти (**10%**) са отговорили, че не са запознати с учебната програма по специалността.

Резултатите са представени на Фиг. 3.

Фиг. 3. Познаване на учебната програма по специалността

3.2. Оценка на целите на специалността

26 от анкетиранияте специализанти (87%), са отговорили с „Да“, че целите на специалността са поставени ясно и разбираемо, а 4 специализанти (13%) са отговорили с „По-скоро да“:

Фиг. 4. Оценка на представянето на целите по специалността

3.3. Оценка на съответствието на учебния материал с целите на специалността

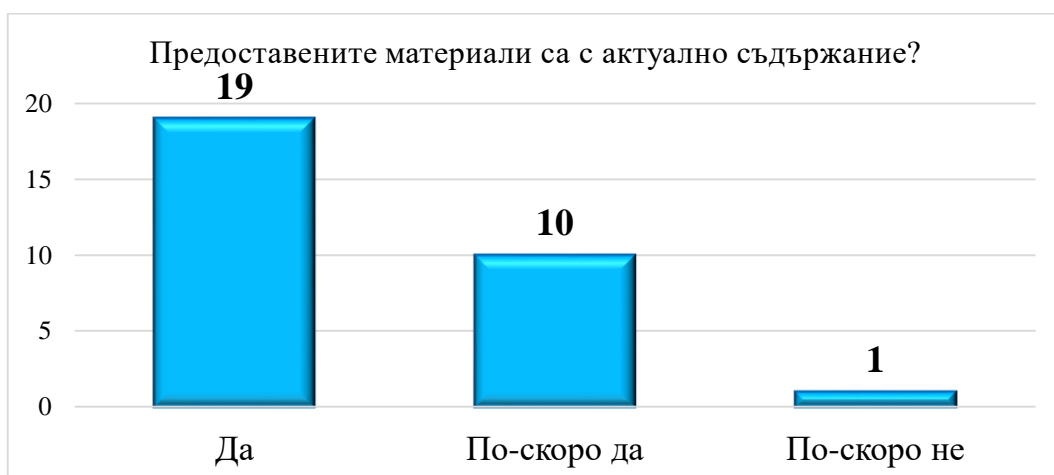
На Въпроса „*Учебният материал отговаря на поставените цели*“ - 22 специализанти (73,3%) са отговорили с „Да“, 7 специализанти (23,3%) са отговорили с „По-скоро да“, 1 е отговорил „По-скоро не“ (3,3%). Резултатите са представени на Фиг. 5.

Фиг. 5. Оценка на съответствието на учебния материал с поставените цели на специалността

3.4. Оценка на информационните ресурси за обучение по специалността

На Въпроса „*Предоставените материали са с актуално съдържание*“ - 19 специализанти (63,3%) са отговорили „Да“, 10 специализанти (33,3%) са отговорили с „По-скоро да“, 1 е отговорил „По-скоро не“ (3,3%). Резултатите са представени на Фиг. 6.

Фиг. 6. Оценка на актуалността на предоставените материали

4. Оценка изпълнението на програмата за специализация в базата

Тази оценка е комплексна и съдържа две части:

- *теоретична* – тази част се провежда в Медицинските университети.

- *практическа* – провежда се в базите за практическо обучение.

Индивидуалният план на всеки специализант се изготвя от ръководителя на специализацията. Връзката между обучаващ и обучаван, между изискванията на МЗ посочени в утвърдени учебни програми по специалности и възможностите на базата за практическо обучение се координират, направляват и контролират от лице, което отговаря за следдипломното обучение в УМБАЛ-Бургас АД.

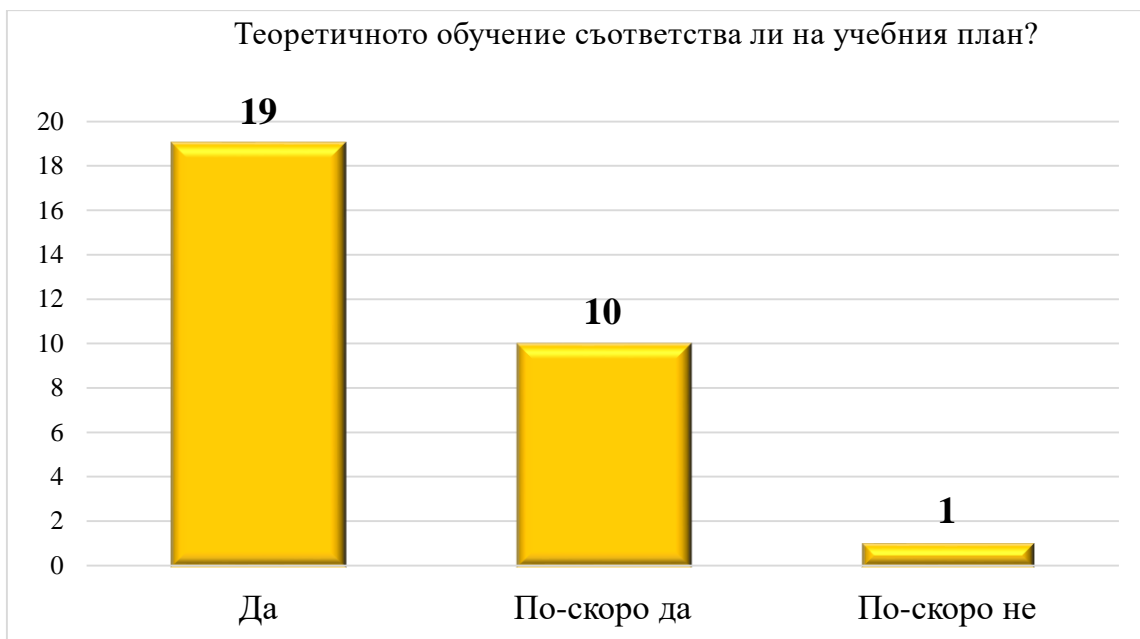
Специализантите са анкетирани относно обучението по специалността по 4 степенна скала с възможни отговори: „Да“, „По-скоро да“, „По-скоро не“ „Не“.

4.1. Оценка на теоретичното обучение

Нивото на теоретично обучение и неговата оценка не е обект на нашия анализ. Болницата е база за практическо обучение и не може да влияе на висшите училища за начина и периодите на провеждането на теоретичното обучение. Въпреки това е взето мнението на специализантите относно теоретичната подготовка. Въпросът за теоретичното обучение има информативен характер и ни дава представа за удовлетвореността на специализантите от темите, периодите и сроковете на провеждане на обучението.

На Въпроса „*Теоретичното обучение съответства на учебния план*“ - **19** специализанти (**63,3%**) са отговорили „Да“, **10** специализанти (**33,3%**) са отговорили с „По-скоро да“, **1** е отговорил „По-скоро не“ (**3,3%**).

Резултатите са представени на Фиг. 7.

Фиг. 7. Оценка на съответствието на учебния план и теоретичното обучение

4.2. Оценка на практическото обучение

Тази оценка е особено ценна. Тя съдържа в себе си информация за обучението като комплекс от личностните качества на специализанта, мотивацията му за придобиване на нови знания и умения и възможностите на ръководството на болницата да предостави възможност за постигане на целите, свързани с подготовката на лекари с практически умения, отговарящи на изискванията на добрата медицинска практика.

На Въпроса *„Удовлетворени ли сте от качеството на практическата работа“* - **19** специализанти (**63,3%**) са отговорили „Да“, **9** специализанти (**30,0%**) са отговорили с „По-скоро да“, **2** са отговорили „По-скоро не“ (**6,7%**). Резултатите са представени на Фиг. 8.

Фиг. 8. Оценка на удовлетвореността от качеството на практическата работа

На Въпроса „*Теоретичната подготовка подпомага практическото обучение*“ - 22 специализанти (73,3%) са отговорили „Да“, 7 специализанти (23,3%) са отговорили с „По-скоро да“, 1 е отговорил „По-скоро не“ (3,3%). Резултатите са представени на Фиг. 9.

Фиг. 9. Оценка на зависимостта между теоретичната подготовка и практическото обучение

На Въпроса „*Считате ли, че получените по време на специализацията теоретична подготовка и усвоени практически знания и умения ще допринесат за повишаване нивото на Вашата професионална компетентност и реализация?*“ - 25 специализанти (83,3%) са отговорили „Да“, 5 специализанти (16,7%) са отговорили с „По-скоро да“.

Резултатите са представени на Фиг. 10.

Фиг. 10. Оценка на зависимостта между теоретичната подготовка и практическото обучение

5. Оценка на ръководителя на специализацията

Ролята на ръководителя на специализанта в процеса на обучение за придобиване на специалност е от важно значение за усвояването на практическите умения и навици.

На въпроса „*Оценка на дейността на ръководителя на специализацията*“ 25 специализанти (83,3%) са отговорили „Отлична“, 4 специализанти (13,3%) са ги оценили като „Добра“, а 1 специализант (3,3%) е отговорил „Слаба“. Резултатите са представени на Фиг. 11.

Фиг. 11. Оценка на дейността на ръководителя на специализацията

Високият процент на отличните оценки е показателен за правилния избор на ръководители на специализанти. Оценена е ролята им в усвояването на знания и умения, даващи конкурентно предимство на обучаващите се лекари пред други техни колеги, обучаващи се в бази за практическо обучение на територията на гр. Бургас.

6. Обща оценка на специализацията

86,7% от специализантите са удовлетворени от качеството на организацията на специализацията си в "УМБАЛ - Бургас" АД.

18 специализанти (**60,0%**) са отговорили „Да“, **8** специализанти (**26,7%**) са отговорили с „По-скоро да“, **3** е отговорил „По-скоро не“ (**10%**), **1** е отговорил „Не“ (**3,3%**). Резултатите са представени на Фиг. 12.

Фиг. 12. Оценка на качеството на организацията на специализацията си в "УМБАЛ - Бургас" АД

На въпроса „*Как оценявате работата и качеството на административното и техническото обслужване на учебния процес?*“ - 20 специализанти (66,7%) са отговорили „Да“, 7 специализанти (23,3%) са отговорили с „По-скоро да“, 1 специализант (3,3%) е отговорил с „По-скоро не“, 2 специализанти (6,7%) са отговорили с „Не“.

Резултатите са представени на Фиг. 13.

Фиг. 13. Оценка на административното и техническото обслужване на учебния процес

8. Препоръки и предложения от специализантите

Специализантите са направили следните предложения за подобряване организацията и качеството на учебния процес:

- 1) Закупуване на апаратура за ултразвукова диагностика, и специален мобилен ултразвуков апарат за асистирание при поставяне на временен съдов достъп при ХД по спешност
- 2) Повишаване на нивото на нефрологично отделение и разширяване на пътеки
- 3) Да се организират участия в научни конференции, теоретично и практическо развитие;
- 4) Да се провеждат колегиуми.
- 5) Да се подобрят техническите материали за работа.

II. Анализ на резултатите от анкетно проучване сред персонала в Университетска многопрофилна болница за активно лечение – Бургас“ АД, обучаващ специализанти за 2023 г.

Анкетното проучване е проведено в съответствие с Чл. 50 (1) в) от Наредба № 1 от 22.01.2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, изм. и доп., бр. 51 от 13.06.2023 г.

Проведени са анкетни проучвания сред персонала на „Университетска многопрофилна болница за активно лечение – Бургас“ АД („УМБАЛ-Бургас“ АД) относно комуникативните умения на специализанта и способността му за работа в екип.

Анкетирани са **21** ръководители на специализанти от **4** клиники и **15** отделения в „УМБАЛ Бургас“ АД, както следва:

Клиника/Отделение	Обучавана специалност	Брой анкетирани
Клиника по ортопедия и травматология	Ортопедия и травматология	1
Клиника по съдова хирургия	Съдова хирургия	1
Клиника по УНГ болести	Ушно-носно-гърлени болести	1
Клиника по урология	Урология	1
Второ отделение по педиатрия	Педиатрия	2
Родилно отделение	Акушерство и гинекология	1
Отделение по анестезиология и интензивно лечение	Анестезиология и интензивно лечение	1
Отделение по гастроентерология	Гастроентерология	1
Отделение по ендокринология и болести на обмяната	Ендокринология и болести на обмяната	1
Отделение по кардиология	Кардиология	1
Отделение по нервни болести	Нервни болести	1
Отделение по нефрология	Нефрология	1
Отделение по образна диагностика	Образна диагностика	1
Отделение по съдебна медицина и деонтология	Съдебна медицина и деонтология	1
Отделение по трансфузионна хематология	Трансфузионна хематология	1
Отделение по физикална и рехабилитационна медицина	Физикална и рехабилитационна медицина	1
Първо отделение по хирургия	Хирургия	1
Първо отделение по педиатрия	Педиатрия	2
Мултипрофилно спешно отделение	Спешна медицина	1

2.1. Комуникативни умения на специализанта при работа с персонала на отделението

Комуникацията е ключът към успеха не само в личен план, а и в работен.

Комуникацията в един екип е от съществено значение, от нейната ефективност зависи безпрепятственото протичане на дейностите и постигането на предложените цели.

На Фиг. 14 е представена оценка на комуникативните умения на специализанта при работа с персонала в отделението. **27 (90%)** от ръководителите са ги оценили отлично, а **3 (10%)** ръководители са ги оценили като добри.

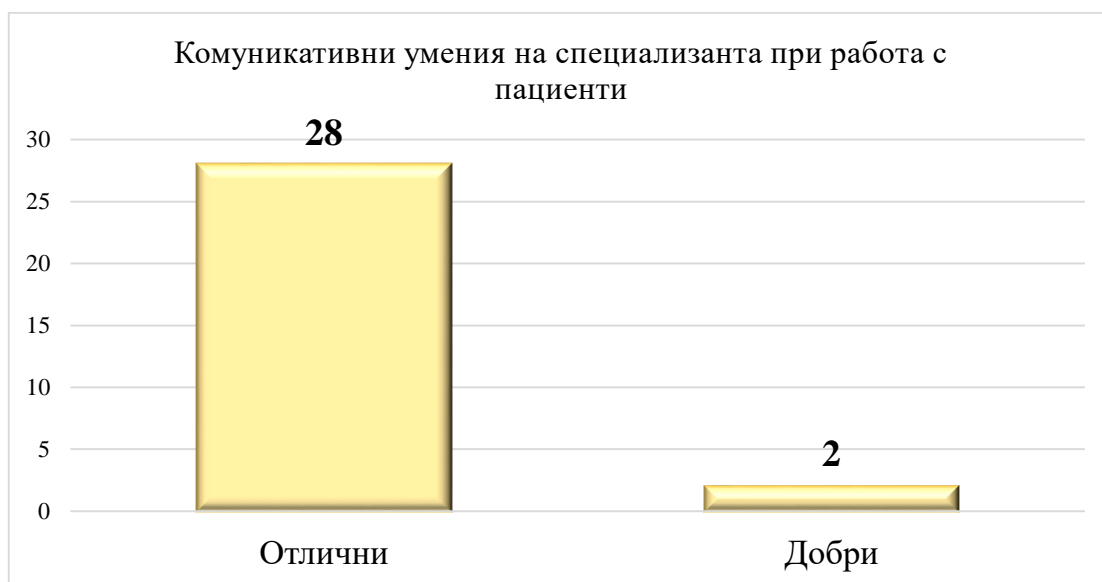
Фиг. 14. Оценка на комуникативните умения на специализанта при работа с персонала в отделението

Високият резултат е показателен за работната среда и връзките между специализант – ръководител и останалите служители в отделенията и лечебното заведение като цяло.

2.2. Комуникативни умения на специализанта при работа с пациенти

Комуникацията между лекар и пациент – най-просто може да се дефинира като взаимен вербален и невербален обмен на информация между двамата основни социални актьори в лечебния процес: лекарят и пациента. Доказано е, че добрата комуникация между лекар и пациент не само снижава стреса и напрежението, а има решаващо значение и за оздравяването на болния.

На Фиг. 15 е представена оценка на комуникативните умения на специализанта при работа с персонала в отделението. **28 (93,3%)** от ръководителите са ги оценили отлично, а **2 (6,7%)** ръководители са ги оценили като добри.

Фиг. 15. Оценка на комуникативните умения на специализанта при работа с пациенти

Съществен елемент в работата на медицинския специалист е умението да общува с пациентите и техните близки. Без ефективно общуване и доверие усилията на здравния професионалист няма да имат необходимия ефект, защото в комуникативния процес се обменя важна информация, изграждат се отношения на взаимно разбиране и партньорство.

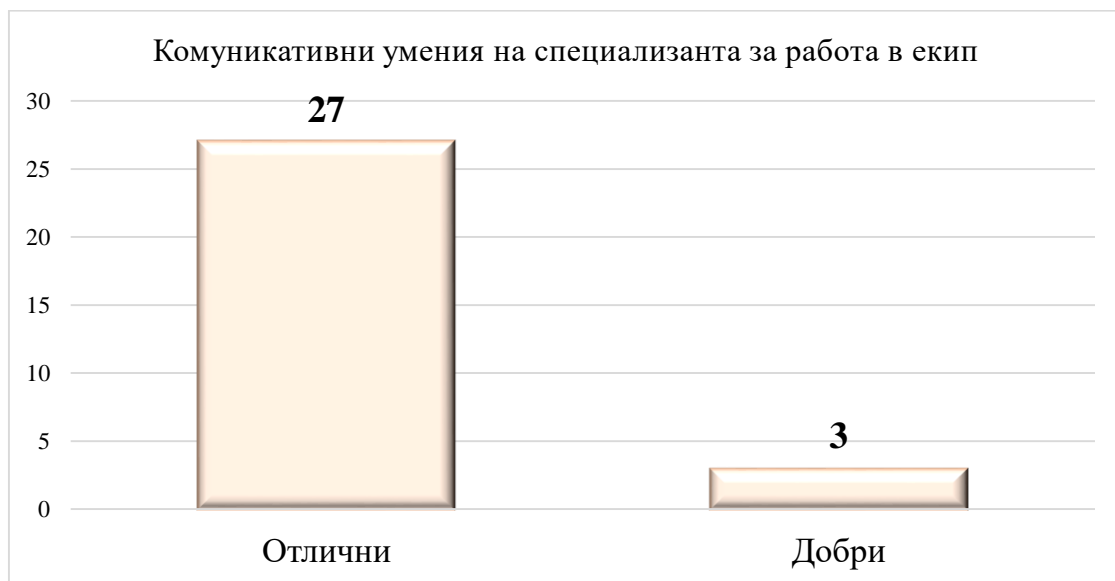
Комуникативните умения в днешно време придобиват все по-голямо значение при диагностиката, лечението и профилактиката както на физическото и психическото здраве, така и на личното и социалното благополучие.

Независимо от новите технологични предизвикателства на XXI век човекът, и особено болният човек винаги ще търси контакти с професионалисти, от които ще очаква човешко общуване, разбиране, съчувствие, съпричастност и подкрепа.

2.3. Комуникативни умения на специализанта при работа в екип

Едно от ключовите изисквания за всеки медицински специалист е способността да си сътрудничи и да работи като част от по-широк екип. Способността за взаимодействие и изграждане на отношения с колеги е важна не само за грижата на пациента, но и за осигуряване на хармонична работна среда всеки ден.

На Фиг. 16 е представена оценка на комуникативните умения на специализанта при работа с персонала в отделението. **27 (90%)** от ръководителите са ги оценили отлично, а **3 (10%)** ръководители са ги оценили като добри.

Фиг. 16. Оценка на комуникативните умения на специализанта за работа в екип

В момента в почти всички отделения на „УМБАЛ – Бургас“ АД специализират млади лекари, а в последните няколко години на работа бяха назначени десетки новозавършили медици от всички краища на страната.

Заклучение

През последните години необходимостта от млади високообразовани лекари се очертава като все по-голямо предизвикателство пред качественото и модерно здравеопазване в Бургас. С разкриването на Факултет по медицина в Бургас се доказва правилността на това решение, защото потребностите от медицински специалисти са много по-големи от броя на лекарите, които работят в общината.

„УМБАЛ – Бургас АД“ е най-голямото лечебно заведение в Югоизточна България, база за обучение на 49 специализанти по 15 специалности към настоящия момент. ЛЗ непрекъснато полага усилия за провеждане на качествено практическо обучение и работи за осигуряване на възможности специализантите да се запознаят с модерни методи на лечение и с разнообразна клинична патология.